

På sporet af slægten

Lærervejledning

Udgivelsesår: 2023

Trin: 3.-4. klasse

Fag: Historie

Tid: 4 lektioner

Sider i alt: 5

LÆR

DR

Skole

OBS. Inden du printer denne vejledning ud, så vær opmærksom på, at den indeholder hyperlinks, som kun kan tilgås digitalt.

ANTAL LEKTIONER

Del 1: Hvad er en slægt?	Del 2: Ingen spor, ingen historie	Del 3: Forsk i din egen slægt	Ekstra: Send din slægtshistorie til DR	I alt
1 lektion	1 lektion	2 lektioner	Valgfri	4 lektioner

FÆLLES MÅL

Undervisningsforløbet tager udgangspunkt i de Fælles Mål til historiefaget efter 4. klassesettrin. [Her kan du se, hvilke lærings- og kompetencemål forløbet arbejder med.](#)

OM FORLØBET

I dette forløb kan elever i 3. og 4. klasse få hjælp til at søge viden om tidlige tiders familie, så de kan komme på sporet af en god historie i deres egen slægt.

I forløbet møder eleverne DR Ultra-værterne Inge og Jonas, der godt vil vide mere om deres slægt. Det får de hjælp til af en slægtsforsker. I materialet følger eleverne Inge og Jonas, mens de lærer, hvordan de selv kan give sig i kast med at undersøge deres egen slægt.

Forløbet indeholder klassesamtaler om familie og slægt, korte begrebsvideoer, elevopgaven 'Udfyld dit eget stamtræ' samt en elevopgave, der lægger op til, at eleverne skal interviewe et levende spor – altså en ældre slægtning.

I forløbet skal eleverne reflektere over nutidige og historiske spor. Gennem det nære og introducerende arbejde med kilder kan eleverne tilegne en begyndende forståelse af, at fortidens historier bliver skabt på baggrund af analyser og tolkninger af spor. Kulminationen på forløbet munder ud i, at eleverne individuelt skal fortælle en slægtnings historie med udgangspunkt i et eller flere spor.

Målet med forløbet er, at eleverne kan sammenligne tidlige tiders familie med eget liv samtidig med, at de får udvidet deres begrebsforståelse vedrørende kilder og spor, der er en væsentlig forudsætning for læring i historiefaget.

Trygge rammer for undervisningen

Slægtsforhold kan være et sårbart emne for elever, hvis familieform afviger fra normen. Det kan eksempelvis gælde for elever, der har mistet en nær slægtning eller ikke kender til deres ophav.

Selvom emnet er grebet an med pædagogisk omtanke, kan det godt virke overvældende for nogle børn. Du kender dine elever og ved bedst selv, om dette forløb er sårbart at afvikle i din elevgruppe.

Vi opfordrer til, at du meddeler klassens forældre om emnet og beder dem rette henvendelse, hvis deres barn bliver påvirket, og der skal tages særlige hensyn.

Find arrangementer om slægtsforskning

Vil du og dine elever gerne blive endnu klogere på jeres slægt? Så find et lokalt arrangement i vores kalender. I forbindelse med temaet 'Danskere i verden' har DR's samarbejdspartnere nemlig planlagt en række arrangementer om slægtsforskning i foråret 2023.

Bibliotekerne og Danske Slægtsforskeres lokalforeninger giver jer mulighed for – og hjælper jer med – at søge i egen slægt og finde frem til mulige forbindelser i udlandet. Derudover laver organisationen Danske Arkiver og Sammenslutningen af Lokalarkiver arrangementer, hvor man kan få hjælp til at finde danskere i verden fra ens lokalområde.

[Find et overblik over arrangementer i foråret 2023 i kalenderen her.](#)

DEL 1: Hvad er en slægt?

Forberedelse

- [Find delforløb 1 her.](#)
- Et stykke papir til hver elev.

Udførelse

1. Læs i fællesskab den korte tekst, som præsenterer nogle af de måder, man kan være familie på. Vis billedserien med fem forskellige familieportrætter, og lad eleverne komme med bud på, hvem der er hvem.
2. Lad eleverne drøfte spørgsmålene parvis og gennemgå herefter deres drøftelser i plenum.
3. Vis den korte video, der forklarer, hvad slægt betyder.
4. Lad eleverne skrive eller tegne alle de forfædre, de kender. Slut lektionen af med at eleverne kort præsenterer de slægtninge, de kan komme i tanke om, parvis eller i grupper. Bed eleverne om at gemme deres noter, så de også kan bruge dem i næste lektion.

DEL 2: Ingen spor, ingen historie

Forberedelse

- [Find delforløb 2 her.](#)
- Udskriv elevarket [Mit stamtræ](#) i A3 til hver elev.
- Udskriv elevarket [Udfyld dit eget stamtræ](#) i A4 til hver elev.

Udførelse

1. Som introduktion til at forstå, hvad historiske spor er, skal eleverne på jagt efter nutidige spor, der kan fortælle om, hvordan det er at gå i skole i dag. Lad eleverne finde artefakter i skoletasken og klasselokalet og snak om, hvad tingene kan fortælle om deres skoleliv. Find eksempler i billedserien.
2. Læs i fællesskab den korte tekst om historiske spor, der kan tale – altså ældre slægtninge.
3. Vis den korte video, der forklarer, hvad et stamtræ er. Gennemgå herefter Inges stamtræ. Gør eleverne opmærksomme på, at "tip-" bruges til at angive slægtskabsforhold ud over tredje led. Det vil sige efter forældre, bedsteforældre og oldeforældre. Snak også om, at man i et stamtræ meget gerne må notere slægtninges fødselsdato og fødselssted, hvis man kender det.
4. Lad eleverne arbejde med elevopgaven 'Udfyld dit eget stamtræ'. Gennemgå de fem trin i instruktionen i plenum. Lad nu eleverne starte med at notere de slægtninge, de selv kunne komme i tanke om i sidste historiektion. Herefter en opfordring til at lade resten af arbejdet blive til lektie. Opfordr eleverne til at færdiggøre stamtræet med et levende spor fra deres slægt.

DEL 3: Forsk i din egen slægt

Forberedelse

- [Find delforløb 3 her.](#)

Udførelse – lektion 1

1. Vis videoen, hvor slægtsforskeren Mette fortæller om DR Ultra-værternes slægtshistorier. Tal om, hvad der bliver fortalt i videoen.
2. Gennemgå elevopgaven 'Bliv din egen slægtsforsker'.

Elevernes præsentation af et historisk spor og en barndomsfortælling fra en ældre slægtning kan skaleres. Find inspiration ved 'Udførelse – lektion 2' og sørg for, at lektion og dets omfang er tydeligt kommunikeret til eleverne og eventuelt forældre.

I skoletiden skal eleverne producere spørgsmål, som de vil stille deres slægtning. Du kender dine elever og ved bedst selv, om de har brug for frie rammer eller tydelig stilladsering i opgaven.

Hvis dine elever reagerer positivt på meget struktur, kan du bede dem lave spørgsmål parvis. Bed herefter hvert par udvælge deres bedste 2-3 spørgsmål, og saml dem til en fælles interviewguide, som alle klassens elever kan støtte sig til.

Idéer til spørgsmål til en ældre slægtning

- I hvilket årstal var du 10 år?
- Hvordan fejrede familien højtider og fødselsdage?
- Hvor tog familien hen på sommerferie?
- Hvad var dit yndlingslegetøj?
- Hvilket fag i skolen kunne du bedst lide?
- Hvad var dit første sprog? Hvilket sprog talte dine forældre?

Udførelse – lektion 2

Omfanget af elevpræsentationerne kan skaleres alt efter, hvor meget tid I har. Vælg én af følgende præsentationsformer eller find på jeres egen.

- Eleverne skal parvis eller gruppevis genfortælle deres samtale med en ældre slægtning.
- Eleverne skal fremlægge deres slægtshistorie som en mundtlig præsentation for hele klassen. Eleverne har forinden fået tid til at arbejde med at lave en fysisk eller digital planche, hvor historiske spor understøtter fortællingen.
- Eleverne skal nedskrive slægtshistorien i et dokument. Overskriften på dokumentet skal være det årstal, som historien er fra, og dokumentation af de(t) historiske spor skal indsættes i dokumentet. Hæng historierne op i klasseværelset i kronologisk rækkefølge, og afslut forløbet med at oplæse alle klassens slægtshistorier.

Ekstra: Send din slægtshistorie til DR

I foråret 2023 sætter DR fokus på danskere i verden og vil – i tv, på lyd og på dr.dk – fortælle de mange fascinerende historier om danskere, der på godt og ondt har gjort sig bemærket i andre dele af verden.

Hvis dine elever har slægtskab med en dansker, som DR bør sætte fokus på, hører vi meget gerne fra jer.

[Send slægtshistorien gennem indsendelsesformularen her.](#)